

vexileologie

332

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE 3

vexilotogie

112

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE 3

Viktor A. Lomancov - Ing. Petr Exner

NOVÉ SYMBOLY RUSKÝCH OBLASTÍ

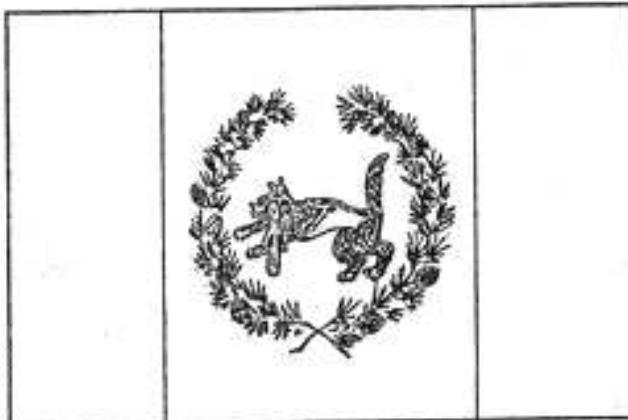
Irkutská oblast

Na základě článků 5 a 76 Ústavy Ruské federace a článků 5, 7 a 27 Ústavy Irkutské oblasti přijalo zákonodárné shromáždění Irkutské oblasti zákon č. 30-03 „O znaku a vlajce Irkutské oblasti“. Zákon byl podepsán dne 16. července 1997 a vstoupil v platnost deset dní po jeho publikování.

Podle článku 4 zákona znak tvoří stříbrný štit, na němž je černý *babr* (staré ruské – sibiřské – jméno pro tygra) s červenýma očima, držící v tlamě červeného sobola (**obr. 1**). Černá barva symbolizuje proziravost, skromnost a zármutek, červená hrdinství, odvahu a nebojácnost.

Obr. 1

Obr. 2

V době přijetí prvního irkutského znaku tygr ještě v okoli žili a tygr ve znaku symbolizoval sílu oblasti a sobol její bohatství. Při revizi znaků Ruské říše v roce 1878 dostal tygr chybou moskevských úředníků černou barvu a neobvyklý vzhled připomínající spíše vlka.

V článku 8 je popsána vlajka oblasti. Je tvořena třemi svislými pruhy – modrým, bílým a modrým (1:2:1). Ve středu bílého pruhu je vyobrazen ústřední motiv znaku, černý *babr* s červeným sobolem v tlamě orámovaný zeleným věncem z cedrových větví (**obr. 2**). Poměr šířky vlajky k její délce je 2:3. Barvy vlajky podle zákona symbolizují: modrá vodu (jezero Bajkal, řeku Angaru a další řeky oblasti), bílá čistotu, dobro, skromnost (čistota úmyslů

obyvatel oblasti, symbol bílých sibiřských zim). Zelené cedrové větve značí naději, radost a hojnost a symbolizují také unikátní flóru a faunu, lesní bohatství oblasti.

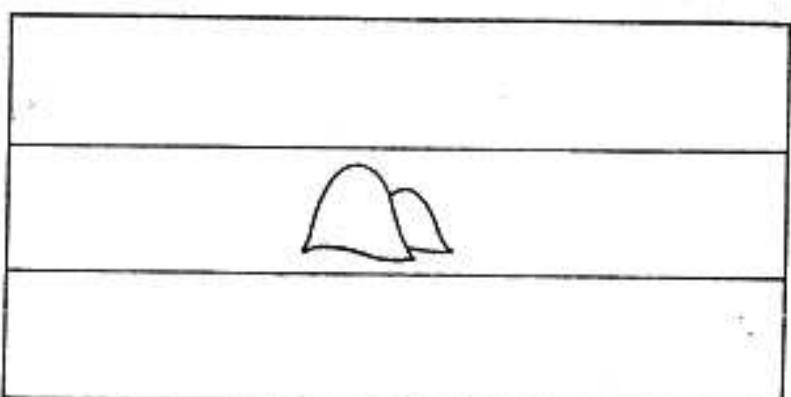
Kurganská oblast

Symboly Kurganské oblasti Ruské federace byly přijaty zákonem Kurganské oblasti č.90 z 1. prosince 1997 „O znaku a vlajce Kurganské oblasti“. Kurganská oblastní duma tento zákon projednala 25. listopadu 1997. Zákon byl doplněn 13. května 1998.

Znak tvoří zelený štit (typově shodný se štítem znaku Ruské federace) se dvěma stříbrnými mohylami (kurgany). Levý (heraldicky) je menší a částečně zakryt pravým větším. Patu štítu tvoří stříbrná zed' s pěti (krajní jsou jen poloviční) merlonovými stínkami a modrou (heraldicky vpravo běžící) kunou se zlatou tlamičkou a hrudi (obr. 3). Kurgany jsou již na

Obr. 3

Obr. 4

historickém znaku města, který Kurgansku udělila carevna Kateřina II. v roce 1785. Stříbrná hradební zed' symbolizuje obrannou funkci území na hranicích Ruské říše v XVII. století. Kuna pochází ze znaku města Šadrinsk, druhého nejvýznamnějšího města oblasti.

Barvy vlajky vycházejí z barev znaku oblasti. List vlajky tvoří tři vodorovné prahy (bílá, smaragdově zelená a bílá). Ve středu prostředního prahu jsou umístěny dva kurgany ze znaku oblasti. Siluety kurganů jsou odděleny smaragdově zelenou linkou (obr. 4). Barvy vlajky jsou historické sibiřské barvy. Poměr délky stran je 1:2. Rub vlajky je zrcadlovým obrazem lice.

Vlajka Kurganské oblasti může mít i podobu plamence. V tom případě je vyobrazení kurganů na prostředním prahu otočeno o 90 stupňů. Stejně tak mohou být kurgany otočeny na vlajce, která je vyvěšena svisle.

Kurská oblast

Kurská oblast vznikla 13. června 1934 a před rokem 1996 nepoužívala žádný vlastní symbol. Teprve v ústavě Kurské oblasti přijaté 2. listopadu 1995 v článku 8 bylo stanoveno, že Kurská oblast má znak a vlajku. Jejich vzhled byl stanoven zákonem č. 19-3KO Kurské oblasti „O znaku a vlajce Kurské oblasti“ ze dne 17. prosince 1996.

Znak tvoří stříbrný štit s blankytině modrým kosmým břevnem se třemi stříbrnými letícími koroptvemi. Na štítu ovinutém zlatými dubovými ratolestmi převázanými modrou stuhou spočívá zlatá imperátorská koruna (obr. 5). Znak je analogický historickému symbolu z 5. července 1878, ale v původním znaku z koruny vycházely dvě krátké modré stuhy, zatímco dnes jsou červené. Podle ústavy oblasti je oblastní duma právnickou osobou a má pečet', na niž se nachází znak oblasti.

Герб Курской области в основе своей имеет изображение старинного герба Курской губернии. В серебряном щите, увенчанном короной, лазурная перевязь с тремя летящими серебряными курапатками. Щит обрамлен золотыми дубовыми листьями, перевитыми голубой лентой. В верхней части герба корона и дубовые листья соединены лентами красного цвета.

List vlajky tvoří pět vodorovných pruhů, červený, bílý, zlatý, černý a červený v poměru

Obr. 5

Obr. 6

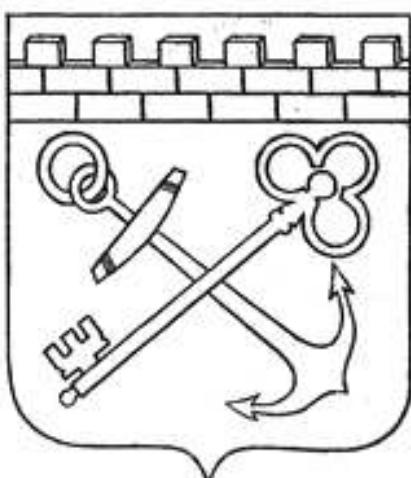
1 : 2 : 2 : 2 : 1. Uprostřed listu se nachází výše popsaný znak (obr. 6). Poměr šířky k délce je 2 : 3.

Статья 7.

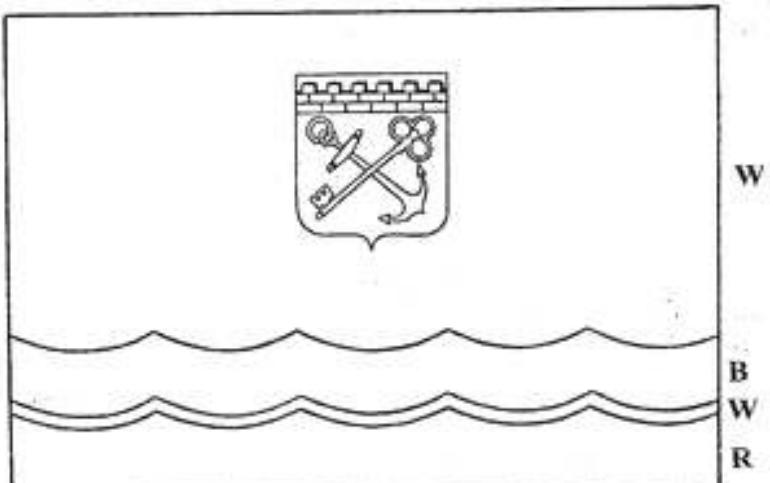
Флаг Курской области представляет собой прямоугольное полотнище, состоящее из пяти полос: красного, серебряного, золотого, черного и красного цвета. Полосы красного цвета равновелики. Полосы серебряного, золотого и черного цвета равновелики между собой. Отношение ширины полосы красного цвета к ширине одной из полос серебряного, золотого или черного цвета – два к одному. В центре флага расположен герб Курской области. Отношение ширины флага к его длине – 2:3.

Leningradská oblast

Leningradská oblast byla zřízena 1. srpna 1927 a až do roku 1997 nepoužívala žádné

Obr. 7

Obr. 8

symboly. V roce 1990 bylo hlavní město oblasti Leningrad přejmenováno na Sankt Petěrburg (česky Petrohrad), ale samotná oblast si ponechala původní název. Dne 9. října 1997 přijalo Zákonodárné shromáždění Leningradské oblasti vlajku a znak oblasti.

Znak oblasti tvoří v modrém poli stříbrná kosmo položená kotva a přes ni křížem umístěný zlatý klíč, v červené hlavě štítu pak stříbrná hradební zed' (obr. 7). Zákon definuje u štítu také poměr šířky k délce - 8 : 9.

Vlajka je bílá s modrým oboustranně vlnkovitým modrým a červeným vlnkovitým pruhem v dolní části (bílá, modrá a červená jsou státními barvami Ruska), jež jsou od sebe odděleny úzkým bílým oboustranně vlnkovitým proužkem širokým jednu šedesátinu šířky listu. V bílém poli, které zaujímá dvě třetiny šířky vlajky, je umístěn znak (obr. 8). Šířka štítu je rovna 2/9 délky vlajky. Rub vlajky je zrcadlovým obrazem lice.

Orenburská oblast

Znak Orenburské oblasti byl přijat oblastní dumou 23. prosince 1996. V červeném poli

Obr. 9

Obr. 10

štítu jsou dva zkřížené prapory (zlaté s černým carským orlem), nad nimi zlatý pravoslavný kříž a pod nimi zlatý půlměsíc. Ve stříbrné hlavě štítu modrá kuna. Na štítu spočívá zlatá imperátorcká koruna, kolem štítu jsou dubové ratolesti převázány modrou stuhou řádu sv. Ondřeje (obr. 9). Znak je vlastně verzi bývalého symbolu někdejší Orenburské gubernie, přijatého v roce 1867. V původním znaku byl půlměsíc ležatý (tj. s oběma cípy vzhůru, ve stejné výši), zatímco v novém znaku z roku 1996 je pootočen tak, že cípy směřují k (heraldicky) pravému hornímu rohu štítu.

Vlajka oblasti byla přijata zákonodárným sborem 29. října 1997 a potvrzena gubernátorem V. Elaginem 17. listopadu 1997 (zákon č. 190). Vlajka je červená, uprostřed se znakem (obr. 10). Poměr šířky k délce je 2 : 3.

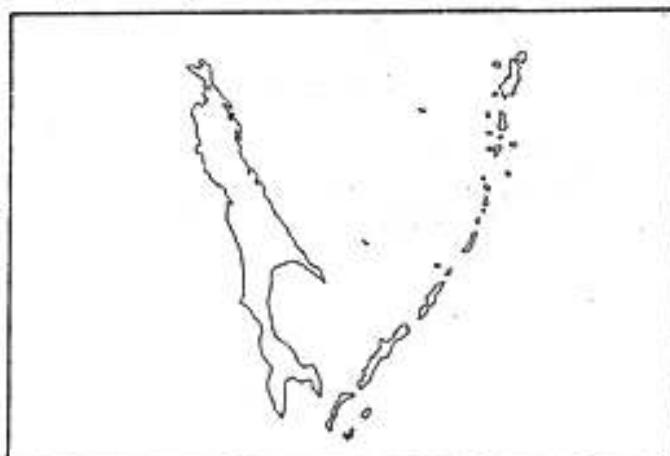
Sachalinská oblast

Sachalinská oblast byla ustavena v dálněvýchodní části Ruska 20. října 1932 a tvoří ji ostrov Sachalin a Kurilské ostrovy. Dne 24. června 1996 gubernátor I.P. Farchutdinov předložil návrh regionálních symbolů. Duma, oblastní parlament, symboly přijala 16. dubna 1997 (zákon č. 34 o vlajce, zákon č. 35 o znaku). Oba zákony byly zveřejněny v listu *Gubernskije vedomosti* č. 29(386) dne 26. dubna 1997 a nabyla účinnosti následující den.

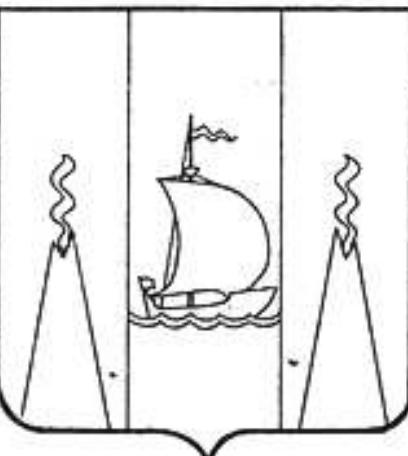
Vlajka Sachalinu má barvu mořské zeleně („mořská zeleň nebo modrá se smaragdovým odstínem“) s bílou mapovou siluetou Sachalinu a Kurilských ostrovů (hlavní ostrov: Paramušir,

Onekotan, Šiaškotan, Simušir, Urup, Iturup, Kunašir a skupiny malých ostrovů) ve středu vlajky (obr. 11). Vyobrazení ostrova Sachalin a Kurilských ostrovů tvoří úhel 45 stupňů. Horní, resp. dolní okraj vyobrazení jsou ve vzdálenosti 1/8 šířky listu od horního, resp. dolního lemu. Poměr šířky k délce je 2:3. Vlajku namaloval Vitalij Gomelevskij, vicegubernátor oblasti.

W/B-V

Obr. 11

Obr. 12

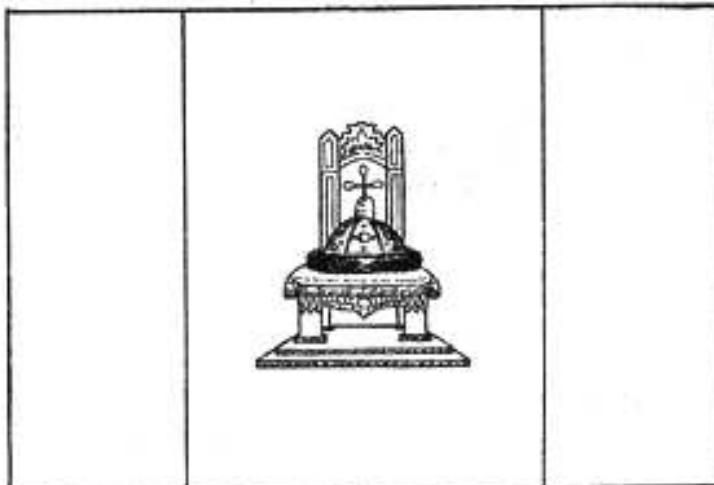
Znak tvoří stříbrný štit s blankytině modrým kůlem, ve kterém na stříbrných vlnách pluje vlevo zlatá kozácká plachetnice ze XVII. století, doprovázeným po stranách dvěma černými vulkány, každý s jedním červeným plamenem (obr. 12). Forma a rozměr štítu odpovídá štítu znaku Ruské federace. Symbol navrhli historik Alexander Kostanov a výtvarník Vladimir Tichomirov. Nový znak je odvozen ze znaku Přimořské oblasti Ruského carství, který byl přijat 5. července 1878.

Tverská oblast

Tverská oblast byla zřízena 29. ledna 1935 pod názvem Kalininská oblast RSFSR. Současné pojmenování bylo zavedeno v roce 1991. Dne 28. listopadu 1996 schválil zákonodárný sbor Tverské oblasti usnesení č. 439 o schválení zákona č. 45 o vlajce a znaku

Obr. 13

Obr. 14

tohoto subjektu Ruské federace. Znak tvoří červený štít se zlatým trůnem se zeleným polštářem, na kterém je položena tzv. Monomachova čapka (obr. 13). List vlajky tvoří tři svislé pruhy, žlutý, červený a žlutý, v poměru 1 : 2 : 1. Uprostřed červeného pruhu je stejná figura jako ve znaku. Poměr šířky k délce je 2 : 3 (obr. 14).

Tverský znak byl odvozen podle dvou starších symbolů. Z roku 1780 pochází první oficiální tverský znak; titulární znak ruského cara (používal titul tverského velkovévody) byl přijat 8. prosince 1856. Poslední znak byl používán před rokem 1917. Tverská vlajka před rokem 1996 neexistovala.

„Monomachova čapka“ je historickou korunou moskevských velkovévodů a v tverském znaku se poprvé objevuje v roce 1856. Legenda praví, že tuto korunu daroval římský císař Konstantin IX. Monomach kyjevskému velkoknížeti Vladimirovi. Ve skutečnosti byla vyrobena v XVI. století za cara Ivana IV.

Arms and flags of seven more Russian regions are presented in this article. Previous symbols were dealt with in Vexilologie Nos. 102 and 104. The Siberian tiger in the arms of the Irkutsk Region (Fig. 1) symbolizes strength while on its flag (Fig. 2) blue colour stands for waters and white for purity, charity and modesty. The Kurgansk Region is represented by two silver tumuli (kurgan in Russian) of different height on a green shield granted by Empress Catherine II. in 1785 (Fig. 3). White and emerald green are considered for traditional Siberian colours; when charged with two tumuli they form a flag of the same region (Fig. 4). The arms analogous to old arms of the Kursk gubernia (adopted 5 July 1878) were introduced on 17 December 1996 as a symbol of the Kursk Region (Fig. 5) - Argent, a Bend Azure bearing with three Partridges Argent. National colours of Russia in form of 3 wavy stripes are used on the flag of the Leningrad Region (Fig. 8). A golden key and a silver anchor in saltire and a silver brick-wall in a red-blue shield (Fig. 7) remind the key position of St. Petersburg (former Leningrad) in the history of Russian Navy. The arms of the Orenburg Region (Fig. 9) are a version of old arms of the same gubernia from 1867 - a blue marten in the silver upper part and two crossed golden banners (charged with Imperial eagles) in the red shield accompanied with golden patriarchal cross and crescent. White silhouettes of the Sakhalin Island and the Kuril Islands on a „sea-green“ surface is the regional flag of the Sakhalin Region from 16 April 1997 (Fig. 11). New arms of this region are based on the coat-of-arms of the Seaside Region adopted in 1878 (Fig. 12): Argent, a Pale Azure bearing with the Cossack Ship Or sailing on wave Argent, accompanied with two Volcanos Sable with Flames Gules. So called „Cap of Monomakh“ is the main symbol of the Tver Region. According to the legend, a historic crown of Moscow Grand-dukes was presented to Vladimir, Grand-duke of Kiev by Roman Emperor Constantinus. It has been used in the arms of the town of Tver since 1780. The present shape is stipulated in the relevant Act No. 45 from 28 November 1996: Gules, a Throne Or with a Cushion Vert, on which is the Cap of Monomakh (Fig. 13).

Ing. Petr Exner

NUNAVUT -

Dnem 1. dubna 1999 vzniklo v Kanadě nové teritorium – Nunavut. V inuitském jazyce inuktitut to znamená "Naše země". Je to první oblast v severní Americe plně spravovaná původními obyvateli. Ti také měli hlavní slovo při vzniku nových symbolů teritoria.

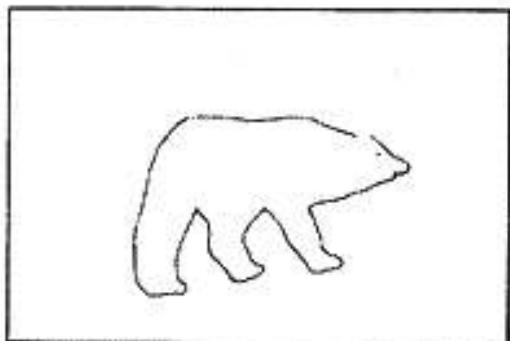
O vytvoření nového teritoria na severu Kanady se diskutovalo již koncem sedmdesátých let. Inuité, žijící v této oblasti již několik tisíc let, v roce 1976 požádali federální vládu o navržení hranice mezi západní a východní oblastí Severozápadního teritoria (SZT), neboť tak ohromné území bylo těžké spravovat. Po volbách v roce 1982 většina obyvatel SZT rozhodla o jeho rozdělení. V roce 1993, po letech vyjednávání, byl přijat *Nunavut Land Claims Agreement*. Tuto dohodu, která obsahovala také ustanovení o vytvoření Nunavutu "tak rychle, jak to bude možné", podepsala federální vláda spolu s vládou SZT a Tungavik Federation of Nunavut reprezentující nunavutské Inuity. V ní byl stanoven rok 1999 jako rok vzniku Nunavutského teritoria (Nunavut Territory). Jeho vláda bude mít stejná práva jako vlády ostatních dvou teritorií. Hlavním městem bude Iqaluit na Baffinově ostrově – největší z 28 osad na území Nunavutu, mající okolo 4 000 obyvatel. Dosud se tato osada jmenovala Frobisher Bay.

Území Nunavutu se rozkládá na pětině kanadského území (1,9 mil. km²) a je obýváno asi 27 000 obyvateli (z toho je 85% Inuitů). Pozemní hranice mezi Nunavutem a SZT vede od pobřeží Amundsenova zálivu Beaufortova moře na jih k severnímu cípu Velkého Medvědiho jezera. Pak směrem na východ sleduje severní hranici lesa na americkém kontinentu až na úroveň 102. st. z.d. a dále vede k jihu na 60. st. s.š., který tvoří jižní hranice teritorii. Zbytek tvoří společná hranice s provincií Manitoba.

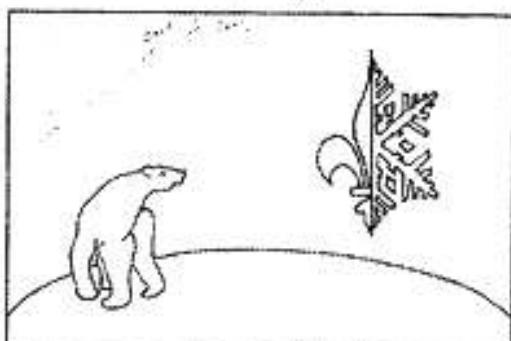
Teritorium je rozděleno na tři oblasti: *Qikiqtaaluk* (Baffin Region), skládající ze z obcí Igloolik, Cape Dorset, Pangnirtung a Pond Inlet, *Kivalliq* (Keewatin Region), kam patří obce Rankin Inlet, Baker Lake a Arviat, a konečně *Kitikmeot* (Kitikmeot Region) tvořenou obcemi Cambridge Bay, Gjoa Haven a Kugluktuk a oblast hlavního města Capital Iqaluit.

Nové teritorium má také své nové symboly. Na území Arktidy se již dříve používaly různé vlajky či znaky, na kterých se vyskytovaly velryby, polární záře (obr.3) apod. Snad nejvíce však to byl lední medvěd (*Ursus maritimus*). Je ve znaku Grónska, na obecních znacích Islandu, Norska i Kanady. Objevuje se na vlajce cestovní kanceláře Travel Arctic (obr.1) i na vlajce francouzsky mluvících obyvatel SZT (obr.2). Návrhy na nové symboly Nunavutu sc

Obr. 1. Travel Arctic

Obr. 2. Francouzská komunita v SZT

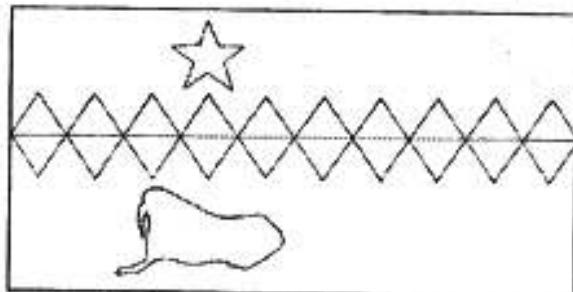
zabývali i účastníci Heraldického a genealogického kongresu, který se konal v srpnu 1996 v Ottawě (obr.4).

V květnu 1997 odcestovala skupina expertů na území budoucího teritoria, aby seznámila obyvatelstvo se soutěží na podobu teritoriálních symbolů. Skupinu tvořili Robert Watt (hlavní herold Kanady), Gilles Binda (poradce Nunavutského oddělení federální vlády) a Meeka Kilabuk (komisařka a pokladní Nunavut Implementation Commission, NIC). Termín pro podání návrhů byl 31. červenec 1997. Výbor pro výběr nové vlajky měl nelehký úkol - z mnoha možností pro symboly teritoria (polární medvěd, narval, polární záře, *inukshuk* (obr.5) – to je člověku podobná figurka sestavená z kamenů a používaná Inuity při lovu k orientaci lovčů a nahánění zvěře do pastí apod.) vyskytujících se v návrzích vybrat některý s jednoduchým designem, který by mohl sloužit jako symbol Nunavutu.

Sedmičlenný výbor pro výběr nové vlajky a znaku tvořili Meeka Kilabuk (komisařka NIC), Jon Amagoalik (vedoucí komisař NIC), Jose Kusugak (prezident Nunavut Tunngavik

Obr. 3. Godhavn

Obr. 4. Návrh Gavina Schlemmera

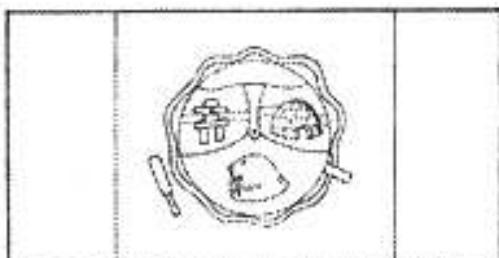

Obr. 5. Inukshuk

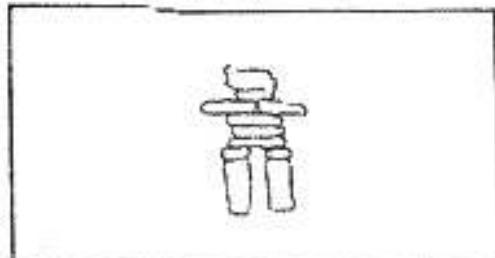
Inc.), Kananginak Pootoogok (známý řezbář z Cape Dorset), Thomas Iksiraq (z Baker Lake), Nick Sikkuaq (z Pelly Bay) a Robert Watt. Výbor, vedený Meekou Kilabukovou, obdržel přes 800 návrhů (300 na znak a 500 na vlajku) od lidí z celé Kanady. Mnoho z nich bylo od školáků, několik i od dětí pěti či šestiletých.

Bыlo stanovenno několik zásad, kterým měl návrh vyhovovat. Měl být jednoduchý, dvoubarevný, barevně sladěný a měl odkazovat na dominantní aspekty života ve východní Arktidě. Na základě těchto kritérií zúžil výbor počet návrhů v dubnu 1998 na deset vlajek a deset znaků. Poté vybral pět návrhů na vlajku, které byly poslány do kanceláře generálního guvernéra, jehož art studio návrhy zpracovalo a vrátilo výboru. Podle předsedkyně výboru "vypadají fantasticky".

Jedním z navrhovatelů nových symbolů byl inuitský umělec Andrew Qappik. Dvakrát byl pozván do Ottawy, aby asistroval hnutímu heroldovi Wattovi a Kathy Bursey-Sabourinové, která měla na starost výtvarné ztvárnění návrhu. 25. června bylo definitivní provedení předloženo NIC, která jej v září 1998 akceptovala. S tímto návrhem byl pak seznámen kanadský generální guvernér Romeo Leblanc, který jej 23. října 1998 postoupil do Buckinghamského paláce ke konečnému schválení královně Alžbětě II. Několik týdnů před zavedením se na webovských stránkách kanadské vlády objevil *inukshuk* jako odkaz na nové teritorium, který byl na jiných internetových stránkách přetvořen do chybné podoby vlajky (obr.7).

Obr. 6

Obr. 7

Dne 1. dubna 1999 guvernér Leblanc na inaugurační ceremonii nového teritoria podepsal nařízení o jeho symbolech. Až do té chvíle nebyla podoba nové vlajky známá. Vlajka, která se objevila na internetu začátkem března (obr.6), se ani vzdáleně nepodobala skutečně přijaté vlajce. Až do inauguračního ceremoniálu existoval její jediný exemplář ve skutečné velikosti a krabice s malými vlaječkami připravené pro slavnost byly zapečetěny a střeženy královskou kanadskou jízdní policií. Ale i tak v 11.24, šest minut před plánovaným začátkem inauguračního ceremoniálu, se na internetu objevila správná verze nové vlajky.

Jednou z příčin tohoto neobvyklého utajování nových státních symbolů byla obava z reakce obyvatel na fakt, že *inukshuk* připomíná krucifix a barvy vlajky jsou shodné s barvami vatikánské vlajky. Jen necelá polovina obyvatel Kanady se totiž hlásí k římsko-katolickému vyznání. Vyskytly se však i ještě ostřejší výhrady. Na druhé straně však definitivně schválený vzhled reflektoval vůli stařešinů inuitských kmenů, kteří provedli závěrečný výběr.

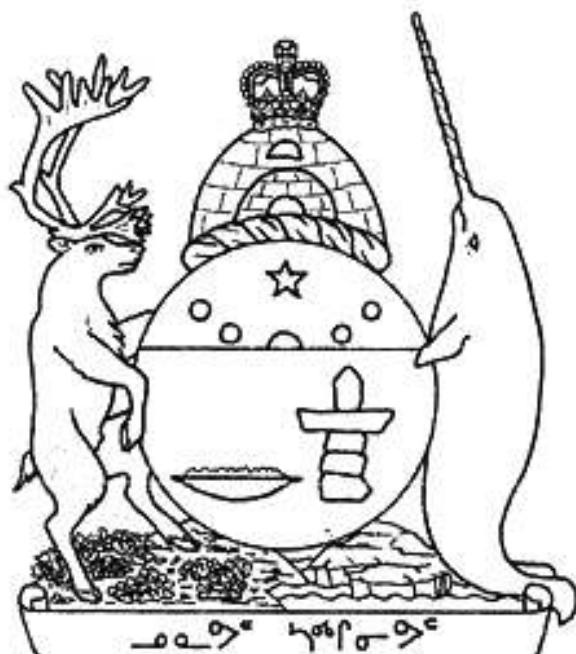
Vlajku tvoří dva svislé pruhy, žlutý při žerdi a bílý ve vlající části. Uprostřed je přes celou šířku položen červený *inukshuk* tvořený pěti kameny s černými obrysy. V horním cípu je modrá hvězda směřující jedním cípem k hornímu cípu vlajky. Poměr stran je (podle obrázku) 9:16. Průměr kružnice opsané hvězdě je 1/6 šířky listu. Barvy vlajky symbolizují půdu, moře a nebe, červená představuje Kanadu. *Inukshuk* na vlajce zastupuje kamenné monumenty, podle kterých se lidé orientují při cestě po pevnině a označují posvátná nebo jiná významná místa. Hvězda *Niqirtsuituq* (α UMi, Polárka) je tradičním průvodcem mořeplavců, která také, v širším slova smyslu, zůstává neménou jako vedoucí role stařešinů ve společnosti (obr. 8).

Obr. 8

Zároveň s vlajkou byl ustaven také znak Nunavutu. Jeho dominantní barvy – modrá a zlatá – byly vybrány komisaři NIC tak, aby symbolizovaly bohatství půdy, moře a nebe. Ve zlaté spodní části kruhového štítu (v příloze zpravidla Vexilologie VEXILOKONTAKT č. 8 došlo vlivem zaslání obrázku znaku faxem k jeho zkreslení a tam vyobrazený štít není kruhový, ale chybějí oválný) je modrý *inukshuk* a *qulliq* – inuitská kamenná lampa. Ta připomíná světlo a teplo domova a lidského společenství; je černá s červenými plaménky (uhličky). V horní modré části je zlatá hvězda *niqirtsuituq* a pět zlatých disků v konkávním oblouku. Připomíná životadárné účinky slunce, putujícího v průběhu nunavutského roku nad i pod horizontem. Na štítě, na bílo-modré točenici, spočívá stříbrné iglu s šedomodrou kresbou a zlatou nikou nad vchodem. Představuje tradiční způsob života lidu a znamená jeho přežití. Symbolizuje také shromážděné členy zákonodárného sboru, kteří se sešli pro blaho Nunavutu. Vše je korunováno britskou královskou korunou v přirozených barvách, která představuje státní správu pro všechny obyvatele Nunavutu a rovnoprávný statut Nunavutu s ostatními teritoriemi a provincemi Kanady.

Oba štítosnoži jsou provedeni v přirozených barvách: *tuktu* (severoamerický sob karibů) v běžové a bílé, *qilalugaq tugaalik* (narval, mořský jednorožec) je šedý s bílým břichem. Odkazují na pozemskou a vodní zvířenu.

Obr. 9

která je částí přírodního bohatství Nunavutu a zajišťuje výživu obyvatel. Podloží štítu je tvořeno oceňovanou s třemi důležitými druhy arktické flóry a mořem s ledovou krou. Barva podloží je žlutohnědá s pěti zelenými trsy s fialovými (2), žlutými (2) a bílými (1) květky, moře je modré, krajnice je stříbrná. Stuha v dolní části znaku je stříbrná s červeným rubem a černým nápisem v jazyce inuktitut: *ᓇᓱᕗᑦ ሙᖓᓴᐃᕗᑦ* (NUNAVUT SANGINIVUT), což znamená Nunavut (=naše země) je naše síla (obr.9).

Obr. 10

Také hlavní město nového teritoria Iqaluit používá svou vlajku. Je tvořena třemi svislými pruhy, modrým, bílým a modrým (7:10:7). Ve středu bílého pruhu je štít ve tvaru iglu s pohledem na ledové mořské pobřeží a hory. V horní části je modré nebo, ve spodní části je černý losos oddělený černou vlnitou linkou. Nad štítem je černý nápis IQALUIT, pod ním tentýž text v jazyce inuktitut: *ᐃᖃᓗᐃᑦ*. Poměr stran vlajky je 1:2 (obr. 10).

Literatura: Kolejka, J.: Nunavut. Lidé a země, 42, 1993, č. 10.

Canada's New Territorial Jurisdiction NUNAVUT (<http://www.tunngavik.com>)

Moving Toward Launch Of Canada's New Territory (<http://members.bellatlantic.net>)

Changing the Map of Canada: Establishing the Nunavut Territory (<http://www.inac.ca>)

Flying the Flag (<http://www.nnsi.com>)

Artists needed: NIC opens contest for Nunavut flag design. *Nunatsiaq News*, 25. 4. 1997

Committee will choose Nunavut symbols. *Nunatsiaq News*, 6. 3. 1998
James Croft: The Flag of Nunavut is ... *Flag-an*, 25, 1992
Materiál kanadské vlády (http://www.inac.gc.ca/nunavut/kit/Flag_f.pdf)
Materiál kanadské vlády (http://www.inac.gc.ca/nunavut/kit/Arms_F.pdf)
The Nunavut Flag – A case History in a Flag's creation. (http://members.xoom/XOOM/vex_issues/issues/nunavut.htm)
VEXILOKONTAKT č. 8 (příloha *Vexilologie* č. 111)

ZPRÁVA Z 28. VÝROČNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE VEXILOGICKÉHO KLUBU

Podobně jako před rokem i v sobotu 15. května 1999 museli vzít účastníci výroční schůze za vděk menší místnosti ve 2. patře budovy Vojenského muzea na Žižkově. Přednáškový sál muzea, který již tolíkrát hostil české vexilogovy, je totiž stále nepřístupný. Aby bylo umožněno neformální setkání členů klubu, schůzovní místnost byla otevřena od 10 hodin. Postupně se zaplňovala vexilogovy z blížších i vzdálenějších míst naší republiky. Příležitost vyměnit si vexilogické informace a zkušenosti si opět nenechali ujít ani naši členové z Německa (R. Klimeš a ing. J. Tenora), ani ze Slovenska (P. Strašiflák a tentokrát i M. Paška).

Krátko po 13. hodině zahájil schůzi předseda klubu doc. L. Mucha. Přivítal 26 přítomných, omluvil J. Albrechtovou a dr. P. Nováka a dal hlasovat o návrhové komisi ve složení ing. J. Martykán a kol. Krejčík. J. Hubka poté přečetl za omluveného mgr. J. Eichlera výroční zprávu. Zdůraznil v ní, že rok 1998 byl sice skromnější z hlediska počtu prestižních vexilogických akcí, byl však ve známení kontinuity a drobné tvůrce práce, která upevňuje existenci klubu. Kromě 4 čísel *Vexilologie*, přičemž č. 108 bylo vytisknuto kvalitnější a finančně náročnější technikou, vyšlo i 8. číslo Vexilokontaktu a u příležitosti 80. výročí vzniku ČSR i speciální číslo Vexilokontaktu v angličtině. Rovněž pokračovalo doplňování vlastní internetové stránky klubu ing. P. Exnerem.

Ve zprávě bylo mimo jiné uvedeno, že pro zlepšení ekonomické situace klubu bylo vytipováno 12 firem, které podnikají v oblasti výroby vlajek a praporů. Jim výbor klubu nabídl kolektivní členství za roční členský příspěvek 1000 Kč. Firmy mají kromě možnosti inzerace ve zpravodaji i přístup k aktuálním vexilogickým informacím, a tak není divu, že již první dvě firmy projevily o takovou formu členství zájem. Díky spolupráci s Klubem přátel Žižkova může náš klub bezplatně využívat klubovnu KPŽ v Sabinově ulici pro konání výborových schůzí a pro umístění vexilogické knihovny. Na oplátku vystoupil v listopadu 1998 dr. Z. Svoboda s odbornou vexilogickou přednáškou pro členy Klubu přátel Žižkova. Náš klub rovněž přislibil redaktorům Žižkovských listů pomoc s přípravou článku o české a československé vlajce.

Ve zbývající části zprávy byl podán přehled odborných aktivit, na nichž se podíleli členové klubu. Byla to například účast ing. J. Martykána, ing. A. Brožka a ing. P. Exnera na 7. setkání německých vexilogov v Erfurtu, na němž první dva jmenovaní přednesli referáty. Pětice členů klubu (dr. Svoboda, mgr. Fojtík, ing. Brožek, J. Louda a P. Palát) nadále aktivně pracovala na schvalování návrhů praporů českých měst a obcí v Podvýboru pro heraldiku PS PČR. Není bez zajímavosti, že řada návrhů pocházela od J. Tejkala z Ostravy a několik i od K. Černého z Plzně, dvou našich členů. Dr. Z. Svoboda navíc vypracoval Statut znaku a praporu Městské části Praha 1, jenž byl potom oficiálně vydán jako organizační směrnice č. 7 ze dne 14. 10. 1998.

Pokud jde o publikační činnost, výroční zpráva zmínila druhé, přepracované, aktualizované a podstatně rozšířené vydání publikace dr. Vladimíra Liščáka a mgr. Pavla Fojtíka (jenž byl autorem vexilogické části) „Státy a území světa“ v nakladatelství Libri a po

mnohaleté přestávce vydání publikace s čistě vexilogickou tematikou, jímž se stal „Lexikon vlajek a znaků zemí světa“, od ing. Aleše Brožka v nakladatelství Kartografie.

Závěr výroční zprávy přinesl několik statistických údajů. Klub získal osm nových členů a dva kolegové ukončili své členství. K 31. prosinci 1998 měl náš klub tedy celkem 124 členů.

Následovala zpráva o hospodaření klubu, v níž mgr. P. Fojtík uvedl, že loňský rok skončil přebytkem 6 160 Kč. Podíl na tom mají mnozí členové, kteří zaplatili více, než kolik činil členský poplatek. Poděkování patřilo nejen největšímu přispěvateli klubu Janu Dvořákovi, který zaplatil 3120 Kč, ale i kol. Zrzavému a ing. Erbanovi (po 500 Kč) a kolegům Buttovi, Horáčkovi, ing. Kohličkovi, Koldovi, Novotnému, Paškovi, Raabovi, Simandlovi, Tejkalovi, Týmovi, Veselému a Uvirovi (po 200 Kč). Návrh rozpočtu pro r. 1999 naproti tomu počítá se schodkem, který bude kryt ze zůstatků z předchozích let.

V následující diskusi podal doc. L. Mucha návrh, aby náš klub zastupoval na 18. mezinárodním vexilogickém kongresu v Britské Kolumbii ing. J. Tenora. P. Fojtík poté upozornil, že Inženýring dopravních staveb má výpověď z budovy v Sabinově ulici, takže nelze vyloučit, že klub bude muset vystěhovat svůj archiv a knihovnu. V. Liščák navrhl, aby klub usiloval o dotaci od některého ministerstva. Věří v úspěch, protože je členem Činsko-české společnosti, která je pravidelně dotována Ministerstvem zahraničních věcí. Ing. J. Martykán podrobněji pohovořil o spolupráci se zahraničními vexilogickými společnostmi a ing. A. Brožek vyzval přítomné, aby rozšířili počet stálých přispěvatelů do zpravidla Vexilogie.

V další části poskytl ing. A. Brožek informaci o přípravě 2. národního vexilogického kongresu. Z jednání s ředitelem Správy kolejí Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n.L. vyplynulo, že by se kongres mohl konat v první polovině září roku 2000 v areálu kolejí. Doprovodným programem by mohla být vexilogická výstava v Muzeu města Ústí nad Labem. Doc. L. Mucha tuto zprávu doplnil konstatováním, že o účast na kongresu zatím projevilo 20 členů klubu, přičemž šest členů přislíbilo zapůjčení exponátů na výstavu.

V odborné části vystoupil J. Hubka s příspěvkem „Dvacet let s vexilogií“. Připomněl, že se o klubu dozvěděl díky 1. vydání publikace L. Muchy Vlajky a znaky zemí světa.

Na závěr oficiální části schválili přítomní návrh usnesení a pokračovali ve výměně vexilogických zkušeností až do 17 hodin.

Ing. A. Brožek

Usnesení 28. výroční členské schůze Vexilogického klubu ze dne 15.5.1999

1) Výroční členská schůze schválila:

- a) zprávu o činnosti Vexilogického klubu v r. 1998;
- b) zprávu o hospodaření v r. 1998 a rozpočet na r. 1999, včetně zprávy revizora účtu.

2) Výroční členská schůze zvolila ing. Jiřího Tenoru delegátem Vexilogického klubu na jednání valného shromáždění FIAV při příležitosti XVIII. mezinárodního vexilogického kongresu ve Victorii, Kanada.

3) Výroční členská schůze ukládá výboru

- upravit evidenci poštovních složenek v účetnictví Vexilogického klubu;
- prověřit možnosti získání dotace z prostředků státního rozpočtu (ministerstev);
- projednat s R. Klimešem rozsah jeho příspěvků tak, aby mohly být otištěny ve zpravodaji *Vexilogie*.

- 4) Výroční členská schůze ročně řeší výbor VK zvážit otázku zvýšení členského příspěvku na r. 2000 v případě nutnosti až do výše Kč 200,- s tím, že dosavadní sleva bude úměrně zachována.
- 5) Výroční členská schůze bere na vědomí stav přípravy II. ČNVK v r. 2000.

NOVÉ ZNAKY

MAN

Znak tohoto ostrova byl udělen královským výnosem z 12. července 1996. V červeném štítu je stříbrná obrněná třinožka, zlatě zdobená a se zlatými ostruhami. Klenotem je imperiální koruna přirozené barvy. Štítonoši jsou vpravo sokol stěhovavý a vlevo krkavec, oba přirozené barvy. Heslo QUOCUNQUE JECERIS

STABIT lze volně přeložit jako Kamkoli ji hodíš, bude stát.

Tři nohy byly do znaku králů ostrova Man patrně přijaty ve 13. století. Těmto králům patřily i Hebridy. Tři nohy byly i na mincích Manu od 17. do 19. století a dnes jsou i na jeho vlajce. Proč byla třinožka do znaku přijata, se neví, původně to byl symbol slunce, sídla moci a života. V dávných dobách byl zvlášť spojován s ostrovem Sicilie, ale sicilské nohy byly vždy nahé a obvykle uprostřed s hlavou Medusy. Heslo je spojováno s Manem zhruba od roku 1300. Předtím je údajně užívali MacLeodové z Lewisu jako dávní páni skotských ostrovů, které od roku 1266 zahrnovaly i Man. Štítonoši mají historický význam. Roku 1405 král Jindřich IV. daroval ostrov Man siru Johnu Stanleyovi s podmínkou, že mu jako hold dá dva sokoly a stejně tak všem pozdějším anglickým králům při jejich korunovaci. Potomci sira Johna vládli jako králové a páni Manu po 360 let, kdy se panství ujal Jiří III., ale odevzdávání dvou sokolů pokračovalo až ke korunovaci Jiřího IV. roku 1822. Krkavec je legendární pták a řada obcí na ostrově má jméno havrana ve svém názvu. Ostrov má mnoho vikingovských prvků ve své historii a vikingovský král Odin byl podle mytologie provázen dvěma krkavci. Při milénium roku 1979 plula z Norska na ostrov Man replika vikingovské dlouhé lodě se smíšenou norsko-manxskou posádkou. Tato loď je nyní chována na ostrově a říká se jí „Odinův havran“.

RK, JL

VEXILOLOGICKÁ LITERATURA

Aleš Brožek: Lexikon vlajek a znaků zemí světa. Praha: Kartografic, a.s., 1998. 224 s., barevná vyobrazení v textu. ISBN 80-7011-581-5 Cena CZK 299,-

Po mnohaleté přestávce se na českém knižním trhu opět objevila původní česká vexilogická práce, jejímž autorem je přední český (i světový, jak dosvědčuje ocenění Vexillonem) vexilolog. Snad právě proto se odborná veřejnost věnuje s očekáváním více rozboru jejího obsahu, než u některých jiných knih s touto tematikou. V publikaci bohužel najdeme četné nepřesnosti. Musíme ovšem zdůraznit, že autorský zpracovat odbornou práci tohoto typu bez chyb je téměř nemožné.

V záhlaví odborné části se dozvime úřední název popisované země, na malé mapce stylizované do podoby glóbusu zjistíme jeho umístění na Zemi. Následuje vyobrazení vlajky a znaku, údaj o rozloze, počtu obyvatel a hlavním městě. Druhá polovina stránky je věnována historii státu, nezbytná stručnost textu však někdy vede méně znale čtenáře k některým nepříliš šťastným zkratkám. Například poslední státoprávní změna u Rumunska se vztahuje k roku 1947, kdy byla vyhlášena Rumunská lidová republika a výsledný dojem hesla je, že má tento statut dodnes. Takových případů najdeme více. Další část textu je věnována vlastním symbolům. Celkově můžeme konstatovat, že textová část je mnohem lepší než část obrazová. Text přináší hodně informací nejen o vyobrazených symbolech, ale také o vlajkách a znacích historických či v některých případech i separátních států. Každému státu je věnována jedna stránka (ve výjimečných případech dvě), přičemž jednotlivé země jsou řazeny abecedně. Připomínkou totalitních dob je ovšem nelogické řazení Německa pod S (Spolková republika Německo). Také Mikronésii musíme hledat z neznámých důvodů pod F podle úředního názvu. Přesto i v odborném textu objevíme dříve nebo později některé nepřesnosti. Většina nedostatků textu se vyskytuje v částech zeměpisných a dějepisných (odborné vexilogické části jsou na tom lépe). Jako příklad můžeme uvést i Českou republiku: K.H.Frank nebyl říšským protektorem, ale státním tajemníkem, později státním ministrem; nesprávné je tvrzení, že v roce 1945 bylo Československo obnoveno bez Podkarpatské Rusi, protože tu odstoupilo SSSR de iure až 29. 6. 1945.

Podivejme se ale alespoň namátkově na vybrané chyby. Neštastná vexilogická pravopisná chyba nás zarazi hned na straně 3, kde se hovoří o vexikologickém názvosloví. Tu je možné považovat jen za následek nebalé korektury. V mapách, které jsou v úvodu publikace, nalezneme různé nedůslednosti, takže čtenář si například nemůže být jistý zda Arménie, Ázerbájdžán a Gruzíe patří do Evropy či Asie; uvádění hlavních měst je na mapách nedůsledné. Definice státních forem v záhlavi jsou zcela nesystematické, takže se dozvime, že Surinam je demokratickou a lidovou republikou (zatímco socialistická Kuba pouze republikou), že Libye je republikou (což je nesprávné, protože to je ve skutečnosti u nás nezvyklá džamáhíříja), u některých monarchií se uvádí, o jaký typ jde (např. knížectví), u jiných je napsán jen pojem konstituční monarchie (Velká Británie, Kambodža aj.). Zcela zbytečné je upozorňování na členství států v britském Společenství. Členství v jiných mezinárodních organizacích či nadstátních útvarech (SNS, EU aj.) se u jiných států totiž neuvádí. U Etiopie je opomenut federální charakter státu (a je použit i neplatný název v místním jazyce). Snad by víc prospely překlady úředních názvů než zminěná označení. U dvou států již zmiňné Mikronésie jsou použita stará jména (Truk místo správného Chuuk, Ponape místo nového Pohnpei). Vynechány jsou rozloha a počet obyvatel Jižní Georgie a Jižních Sandwichových ostrovů, zřejmě proto, že scházejí v Kapesním atlasu světa.

Mnoho chyb najdeme v zeměpisných jménech (Seo de Urgell, Tallin, Queens Elisabeth Islands, Majulah Singapur, Godthab, Cayenane, Mauretanie, Agaña, Njasko). Americké státní heslo zní "*E pluribus unum*", singalurské je *Majulah Singapura*.

Velkým zklamáním pro ty vexilogovy, kteří nemají přístup k zahraniční literatuře, je absence symbolů závislých území. I když kniha slibuje na obalu alespoň popis vlajek závislých území, ve skutečnosti se omezuje jen na konstatování, že to které území nějaký symbol má a od kdy, jeho podobu však autor neuvádí. V údajích o závislých územích objevíme zřejmě nejvíce

textových nepřesností, z nichž mnohé jistě spadají na vrub vydavatelství. Například státoprávní údaje o Taiwanu opakuji několik desetiletí starou komunistickou formulku o území „pod kontrolou tzv. Národní strany Kuomintangu“, není tu žádná zminka o tom, že jde o vládu někdejší Čínské republiky. Chybí také jakákoliv informace o Hongkongu, který má v rámci Číny zvláštní statut a zcela určitě by si své heslo zasloužil. V geografických údajích o závislých územích najdeme další chyby, uvedeme jen některé: Grónsko není autonomním státem, Mayotte a St. Pierre mají statut územních společenství (nejde o zámořská teritoria), Aruba není žádným separátním státem, ale má zcela stejný statut jako Nizozemské Antily. Podivně je definováno zřízení ostrova Midway (“pod správou letiště?”, ve skutečnosti v době uzávěrky pod správou vojenského námořnictva USA). Po svém zvyku zřejmě vydavatelství i nadále nebene v úvahu, že Guernsey a Jersey jsou dvě na sobě naprostě nezávislá území a mají společnou pouze geografickou polohu v rámci Normanských ostrovů. Netvoří však společnou politickou jednotku. Zcela chybí jakákoliv informace o autonomní Palestině, Britském antarktickém území, Západní Saharu čtenář obtížně hledá u Mauritánie. Východní Timor je také vynechán. (V jeho případě by nemuselo mít vydavatelství žádnou obavu, vždyť existuje přece rezoluce OSN.) Opomenuto je užívání vlastního znaku v Macau.

Jak již bylo řečeno, slabinou publikace jsou vyobrazení, ve kterých najdeme nejvíce nepřesnosti. Není účelem recenze dělat jejich absolutní výčet, uvedeme namátkou jen nejzásadnější: Na státním znaku Belgie chybí text na stuze, správnější vyobrazení znaku Burkiny by mělo být se štítem, jak je definováno v zákoně, na vlajce Finska je místo čtvercového emblému nesprávně nakreslen znak, na Haiti se v praxi používá jiné vyobrazení znaku (a tím i vlajky, jak dosvědčují i filmové materiály), technické chyby spatříme u symbolů Chorvatska, u znaku Islandu (chybějici barvy). Jemenský znak chybí úplně, znak Kolumbie neodpovídá oficiální podobě (a mimo jiné obsahuje nadbytečné žluté lemování polí štítu. Znak, resp. pečeť Konga (Kinshasy) má chybý text - *DEMOKRATIQUE*. Starší verzi znaku Kanady lze omluvit, v době uzávěrky u nás ještě kresba nebyla k dispozici. Na vlajce Konga je chyběně uvedena zlatá barva hvězdy místo žluté (používání zlaté a stříbrné barvy je ostatně na více místech publikace nesystematické). Znak Kostariky se tvarem štítu také liší od obvykle publikovaných podob, bílé pole na vlajce má být oválné a ne kruhové. Na vlajce Malty chybí detaily jiřského kříže, nepěkně zjednodušená je kresba moldavského znaku na vlajce. Na znaku Namibie se místo modré barvy objevila černá, vlajka Turkmenistánu nemá barvu “kobercového pruhu” správnou. Znak Súdánu obsahuje starý text na stuze. Sporné je vyobrazení tureckého znaku (s nepodařeným půlměsicem), protože například v praxi (na pasech, ale i na razítkách a pečetích se důsledně používá jen půlměsíc s hvězdou orientovaný jako na vlajce). Vlajka Tuvalu má špatný počet i orientaci hvězd. Vlajka Zambie má jinou kresbu orla. Další drobnější nepřesnosti vykazují znaky Malediv, Libanonu, Kamerunu, Singapuru, Libye. Autorem řady kreseb je Stanislav Valášek, jeho jméno však není nikde v knize zmíněno. Velkým zklamáním je jednotný poměr stran všech vlajek, když správný poměr je uveden jen číselně (ale u bosenské vlajky špatně). To je krok zpět.

Snahou této recenze ovšem není úplný výčet všech chyb, ať už jazykových, geografických, historických nebo odborně vexilogických, přesto se zdá, že jich je v knize víc, než by se snad na první pohled zdálo. Pro základní informaci laické veřejnosti jistě publikace v dané podobě (snad i s některými chybami) dostačuje. Vexilogové budou však zklamáni. Pokud se vydavatelství pustí do dalšího vydání, nemělo by šetřit na recenzentech, kteří by mohli uváděné chyby odstranit.

-pf-, lm, RK

RŮZNÉ

OPRAVA

Na základě upozornění našeho člena J. Loudy opravujeme dvě nepřesnosti, které se omylem vyskytly v našem článku o novele kanadského znaku (viz *Vexilologie* č. 110, s.2085). Znak byl potvrzen 12. července 1994 (nikoliv června) a autorkou výtvarné předlohy je Cathy Bursey-Sabourin, Frazer Herald Kanadského heraldického úřadu (Canadian Heraldic Authority). Alan Beddoe, jehož jméno jsme v informaci uvedli, je ve skutečnosti autorem předchozí oficiální grafické podoby kanadského znaku z roku 1957. Za obě nepřesnosti se čtenářům *Vexilologie* omlouváme.

-pf-

STATES AND TERRITORIES OF THE WORLD

The Vexillological Club has published a new special issue of VEXILOKONTAKT for our foreign friends. It has been prepared on the occasion of the 30th anniversary of the FIAV and the 18th International Congress of Vexillology. VEXILOKONTAKT contains 16 flag plates in colour annexed to an encyclopaedia written by two Czech vexillologists Vladimír Liščák and Pavel Fojtík. Four pages of comments and explanations in English are added. If you are interested in obtaining this issue, please contact Vexilogický klub, Pod lipami 58, 130 00 Praha 3 (the Czech Republic). The price of one copy is USD 7,- (DEM 10,-), mail expenses including. We ask all fellow vexillological associations to inform kindly their members about this offer via their own bulletins.

Autoři hlavních článků:

Viktor A. Lomancov, 460050 Rusko, Orenburg, ul. Tereškovová 249/1, kv. 40
Ing. Petr Exner, Havlíčkova 294, 500 02 Hradec Králové

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) - zpravodaj Vexilogického klubu, 130 00 Praha 3, Pod lipami 58. Výkonný redaktor ing. Aleš Brožek. Toto číslo připravila redakční rada ve složení ing. A. Brožek, mgr. J. Eichler, ing. P. Exner, mgr. P. Fojtík, J. Hubka, ing. J. Martykán, doc. dr. L. Mucha, CSc., dr. Z. Svoboda a ing. J. Tenora. Výtvarně spolupracoval ing. Petr Exner a V. A. Lomancov. Anglické překlady Darina Martykánová.

Červen 1999

č.112

Podávání novinových zásilek povoleno ředitelstvím pošt Praha čj. NP 426/93 ze dne 23.3.1993.

OBSAH:

NOVÉ SYMBOLY RUSKÝCH OBLASTÍ	2107
NUNAVUT	2112
ZPRAVA Z 28. VÝROČNÍ ČLENSKE SCHUZE VEXILOLOGICKÉHO KLUBU	2117
NOVÉ ZNAKY	2119
Měst	2119
VEXILOLOGICKÁ LITERATURA	2119
RŮZNÉ	2122
Oprava	2122
States and Territories of the World	2122

CONTENTS:

NEW SYMBOLS OF RUSSIAN REGIONS	2107
NUNAVUT	2112
THE REPORT FROM THE 28th AGM OF THE VEXILOLOGICAL CLUB	2117
NEW ARMS	2119
Měst	2119
BOOK REVIEWS	2119
VARIA	2122
Correction	2122
States and Territories of the World	2122